

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการที่จะพัฒนาประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมอารยประเทศต่าง ๆ นั้น จำเป็นที่จะต้องพัฒนาในทุก ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งได้แก่การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม การพัฒนาการเมืองและการปกครอง และการพัฒนาการศึกษา/ปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้การพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ บรรลุผลคือ การพัฒนากำลังคน เพราะเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า "คน" เป็นทรัพยากรที่สำคัญ และมีคุณค่ามากที่สุดของประเทศ การเตรียมเยาวชนให้พร้อมที่จะรับภาระทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคตได้ตามความต้องการนั้น เป็นปัญหาสำคัญในการวางนโยบายทางการศึกษาของชาติ ความต้องการของประเทศไทยในขณะนี้คือ การผลิตกำลังคนทุกระดับให้มีปริมาณและคุณภาพ เป็นสัดส่วนตรงตามความต้องการของภาวะเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับความคึกของนักวิจัยหลายท่านที่โลกกล่าววว่า "ถ้ายังมีกำลังคนที่มีความรับผิดชอบในการคิดริเริ่ม (Creative Responsibility) มากเท่าไร การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมก็จะไค่ผลดียิ่งขึ้นเพียงนั้น"¹ การพัฒนากำลังคนจำเป็นจะต้องอาศัยการพัฒนาการศึกษา ซึ่งต้องวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการของเศรษฐกิจและสังคม จึงจะทำให้สามารถพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมโลกก้าวหน้ารวดเร็ว การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจะเป็นไปควบความลำบากและช้า ถ้าหากว่าเตรียมบุคคลไค่ไม่ถูกต้องและเหมาะสม²

๙ ¹ ชำรง บัวศรี, "กำลังคนกับารวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ," วิทยจารย์ 2 (กุมภาพันธ์ 2510): หน้า 124.

๙ ² วัลยัทธ วิเชียรโชติ, "สังคมไมตรีสัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศ," วารสารจิตวิทยา (2513): 33-34.

ด้วยเหตุที่การศึกษาเป็นพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาการศึกษา โดยจัดหลักสูตร เนื้อหาวิชา ตลอดจนวิธีการเรียนการสอนและการฝึกอบรมให้ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้เยาวชนมีพฤติกรรมและบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ กล่าวคือ มีนิสัย ใจคอ โอบอ้อมอารี มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ สามารถพึ่งตนเองได้ มีความรับผิดชอบสูง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพสูง/อนาสตาซี (Anastasi)¹ มีความคิดว่าการศึกษามีได้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญาแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยิ่งเกี่ยวข้องกับความสามารถทางการเรียนของแต่ละบุคคล รวมทั้งองค์ประกอบที่ไม่เกี่ยวข้องกับสติปัญญาด้วย เช่นสภาพทางสังคม สิ่งแวดล้อมของเด็ก ขนบธรรมเนียมประเพณีของครอบครัวและรายได้ของครอบครัว เป็นต้น แกรี่ (Garry, 1957)² สรุปว่าองค์ประกอบที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมีตัวแปรที่สำคัญ 3 ชนิดคือ

1. ตัวแปรเกี่ยวกับความแตกต่างของบุคคล (Individual Variable) คือตัวแปรที่เกี่ยวกับบุคคลแต่ละบุคคลโดยเฉพาะ เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความพร้อม การบรรลุภาวะ ความสามารถในการปรับตัว แรงกระตุ้นต่าง ๆ และลักษณะแต่ละด้านของบุคลิกภาพ (Personality Trait)

¹ Anne Anastasi, Testing Problems in Perspective. (New York : American Council on Education, 1965), p. 430.

²Garry, อ้างถึงใน สุนันท์ สลโกสม, "ความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียน การปรับตัว ความตั้งใจเรียน ความวิตกกังวลในการเรียน ความมุ่งหวังของ ผู้ปกครอง และฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคณิตศาสตร์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7, (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2516), หน้า 2.

2. ตัวแปรเกี่ยวกับวิชาที่ทำการศึกษา (Task Variable) หมายถึง การเรียนรู้นี้จะขึ้นอยู่กับสิ่งที่จะเรียนนั้นว่าเนื้อหาวิชาหรือบทเรียนนั้นมีความยากง่ายเพียงใด เหมาะสมกับสติปัญญาของผู้เรียนหรือไม่ ผู้เรียนมีความเข้าใจในพื้นฐานของสิ่งที่จะเรียนเพียงไร เป็นต้น

3. ตัวแปรเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม (Environment Variable) เป็น สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนและไม่ได้เกิดขึ้นจากตัวเรียนเอง แต่เกิดจากสิ่งเร้าภายนอก หรือสถานการณ์และสภาพที่คงเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น เช่นสภาพของผู้เรียนในฐานะสมาชิกของครอบครัว เป็นต้น

นอกจากนี้ นันนาลดี (Nunnally)¹ กล่าวว่า สมรรถภาพในการทำงานและการเรียนเกี่ยวข้องกับบุคลิกลักษณะของแต่ละบุคคล ความสำเร็จในการทำงานและการเรียนอาจจะมีผลเนื่องมาจากความแตกต่างของแต่ละบุคคลในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะทางสังคม (Social Traits) เป็นคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่แต่ละบุคคลเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ซึ่งโดยคุณลักษณะของความซื่อสัตย์ การรวมกลุ่ม ลักษณะการเก็บแก้ว และอารมณ์ขัน และลักษณะต่าง ๆ ที่แสดงออกในรูปของบุคลิกภาพ

2. แรงกระตุ้น (Motive) ทุกคนมีความแตกต่างกันในเรื่องของความต้องการ (need) หรือแรงขับ (drive) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่เกี่ยวกับความต้องการความสำเร็จ และความตั้งใจจะกระทำให้สำเร็จตามเป้าหมาย

---

¹ J. G. Nunnally, Psychometric Theory. (New York : McGraw - Hill, 1967), p. 470.

3. การปรับตัวได้และปรับตัวไม่ได้. (Adjustment versus maladjustment) หมายถึงการที่บุคคลไม่พบเหตุการณหรือสภาพแวดล้อมทาง ๆ ที่ผิดแผกไปจากเดิมแล้วสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งใหม่ ๆ นั้นได้อย่างเหมาะสมหรือไม่

จากความคิดเห็นของแกรี่และนินนาลดี ตรงกับทฤษฎีของนักการศึกษาที่ว่า การเรียนจะประกอบด้วยองค์ประกอบอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ในบรรดาองค์ประกอบเหล่านี้ แรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจ (Motive) ก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญมาก ในปัจจุบัน นักสังคมศาสตร์ทั้งหลายต่างก็ตระหนักเป็นอย่างดีว่า แรงจูงใจของคนเรานั้นมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แรงจูงใจมีมากมายหลายอย่างเช่น ความต้องการในครี (Need for Affiliation) ความต้องการอำนาจ (Need for Power) แต่แรงจูงใจที่มีความสำคัญควรปลูกฝังให้แก่พลเมือง เพราะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกเหนือไปจากองค์ประกอบทางสติปัญญา (Intellectual Factors) คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ไวเนอร์ (Weiner)¹ กล่าวว่าบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักจะประสบผลสำเร็จในการทำงานต่างกัน

แมคเคลแลนด์ (McClelland et al)² ได้ให้คำจำกัดความของ "แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์" ไว้ว่า หมายถึง ความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี แข่งขันกันด้วยมาตรฐานอันดีเยี่ยม (Standard of Excellence) หรือ

¹ Bernard Weiner, "Attribution Theory Achievement Motivation, and the Educational Process," Review of Educational Research 42 (Spring 1972) : 203-215.

² David C. McClelland, et al., The Achievement Motive., (New York : Appleton - Century Crofts, Inc., 1953), pp. 110-111.

ทำให้คิดว่าบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ความพยายามที่จะเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ความรู้สึกสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว จากคำจำกัดความข้างต้นนี้ ถ้าหากพลเมืองส่วนใหญ่ในประเทศมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงย่อมเป็นประโยชน์ต่อตัวเองและประเทศ ชาตินี้จะเจริญพัฒนาไปอย่างรวดเร็วจากการวิจัยของแมคคลีแลนด์ค้นพบว่าประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ประชาชนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทั้งปริมาณและคุณภาพสูงกว่าประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ หมายความว่า สรทศต¹ กล่าววาทสันยิตที่คนในชาติโดยเฉพาะผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการไปการศึกษาและอบรมแก่เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจมักจะเกิดตามมาประมาณ 20-30 ปีภายหลังจากนั้น ในทำนองตรงกันข้ามถ้าเด็กมีใฝ่สัมฤทธิ์ในชาติมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ภายหลังจากนั้นการพัฒนาเศรษฐกิจมักจะต่ำลงไปอย่างเชื่องช้าด้วย

จากการศึกษาค้นคว้าของแมคคลีแลนด์² เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยใช้ชุดกิจกรรม 6 อย่างเป็นหลักการศึกษาพิจารณาพบว่า ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีลักษณะดังนี้

¹ อดัม มาส สรทศต "การศึกษาพัฒนาการจากแง่จิตวิทยา (หลังจูงใจในทางเศรษฐกิจ)," ทฤษฎีและแนวคิดในการพัฒนาประเทศ, เรียบเรียงโดยอมรรักษ์วงศ์ชัย และชัชติยา กรรณสูตร (คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2503), หน้า 632.

² David C. McClelland, The Achieving Society. (New York : The Free Press, 1961), pp. 207-256.

1. กล้าเสี่ยงพอควร (Moderate risk taking) ในกรณีที่ต้องการใช้ความสามารถไม่ใช่โชคช่วย มีการตัดสินใจที่ถี่ถ้วน บุคคลที่ต้องการสัมฤทธิ์สูงมักไม่พอใจทางใดทาง ๑ ซึ่งไม่ต้องการใช้ฝีมือ หากแต่เลือกทำสิ่งที่ยากพอสมควร เพราะมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง และการทำสิ่งที่ยากได้สำเร็จนั้น ทำให้ตนเองพอใจ ส่วนผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ต่ำมักไม่กล้าเสี่ยง เพราะกลัวไม่สำเร็จ หรือมีละนั้น ก็มักจะ เบี่ยงจนเกินไปทั้ง ๆ ที่รู้ว่าจะไม่สำเร็จแต่ก็หวังพึ่งโชค

2. ขยันขันแข็ง (Energetic) หรือการกระทำแปลก ๆ ใหม่ ๆ อันจะทำให้ตนเองรู้สึกว่าได้ประสบความสำเร็จ ผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์สูง ไม่ได้ขยันขันแข็งไปทุกกรณี เขาจะมานะพากเพียรต่อสิ่งที่ท้าทายช่วยความสามารถของตนเองและจะทำให้ตนเองเกิดความรู้สึกว่าได้ทำงานสำคัญสำเร็จลงไปใน ผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์สูงไม่ขยันในงานที่เป็นกิจวัตร แต่จะขยันขันแข็งเฉพาะงานที่ก่อให้เกิดมุมมองซบคิด และงานที่ไม่ซ้ำแบบใคร หรือวิธีการใหม่ ๆ ที่จะแก้ปัญหาให้สำเร็จลงต่อไป

3. รับผิดชอบในตนเอง (Individual Responsibility) ผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์สูงมักพยายามทำงานให้สำเร็จ เพื่อความพอใจของตนเอง มีใจหวังได้คนเดียวของตน และชอบที่จะมีเสรีภาพในการที่จะทำหรือคิดอะไร ไม่ชอบให้คนอื่นมาบงการ

4. ต้องการทราบแน่ชัดว่าการตัดสินใจของตนมีผลอย่างไร (Knowledge of results of decision) ไม่ใช่เพียงภาคคะเน! อ้าวเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ นอก จากนี้ผู้ต้องการความสัมฤทธิ์สูงยังพยายามทำให้ดีขึ้นกว่าเดิมอีกเมื่อทราบแน่ชัดว่าการกระทำของตนเกิดผลประการใด

5. คาดการณ์ล่วงหน้า (Anticipation of future possibility) ผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์สูงมักเป็นผู้ที่มีแผนระยะยาว เพราะได้เห็นการณ์ไกลกว่าผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ต่ำ

6. ความสันทัดในการจัดระบบงาน (Organizational Skills)
 แมคคัลลันและกอลลาวยังไม่มีหลักฐานการค้นคว้าอย่างเพียงพอในข้อนี้ แต่มีความเห็นว่า
 เป็นลักษณะที่มักจะเกิดสมรรถภาพในการจัดระบบงานยิ่งขึ้น

นอกจากนี้แมคคัลลันและกอลลาวยังแสดงข้อคิดเห็นว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีส่วน
 สัมพันธ์กับความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และได้เสนอแนะไว้ 3 ประการสำหรับ
 เป็นนโยบายในการพัฒนาเศรษฐกิจ ดังนี้

1. จะต้องพยายามทำให้คนกลายความยึดมั่นในชนบทกรรมนิยมประเพณี
 และหันมาเอาใจใส่รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น
2. จะต้องพยายามทำให้บุคคลมีความต้องการสัมฤทธิ์สูงขึ้น
3. จะต้องพยายามใช้บุคคลที่มีความต้องการสัมฤทธิ์สูงให้เกิดประโยชน์
 มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

การที่จะให้บรรดาข้อบ่งชี้ดังกล่าว ควรจะได้ศึกษาถึงแหล่งที่มาของแรง
 จูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่ามีตัวแปรอะไรบ้างที่จะทำให้บุคคลมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ตัวแปรที่
 มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีมากมายหลายตัวแปร เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ การ
 อบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา และองค์ประกอบด้านโครงสร้างของครอบครัว (Family
 Structure) โรเซน (Rosen)¹ กล่าวว่า องค์ประกอบด้านโครงสร้างของ
 ครอบครัว ซึ่งได้แก่ ลักษณะของครอบครัว ขนาดของครอบครัว ระดับชั้นทางเศรษฐกิจ
 และสังคมของครอบครัว เป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับแรงจูงใจใฝ่
 สัมฤทธิ์ของบุคคล

¹ Bernard C. Rosen, "Family Structure and Achievement
 Motivation," American Sociological Review 36 : 4 (August 1961) :
 574-586.

บ้านและครอบครัวเป็นสิ่งแวดล้อมแรกที่เด็กเริ่มเรียนรู้ที่จะมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยมีพ่อแม่เป็นศูนย์กลางในครอบครัว เพื่อให้เด็กเรียนรู้สิ่งที่เป็นบรรทัดฐานของสังคม พ่อแม่จะใช้วิธีการถ่ายทอด อบรมสั่งสอน และสร้างเสริมให้เด็กเป็นสมาชิกในหมู่ที่สมบูรณ์ของสังคม นักสังคมวิทยาเรียกวิธีการนี้ว่า กระบวนการสังคมประภค (Socialization)

แคนโด (Kando)¹ อ้างอิงมาจากเบอร์เจอร์และลักแมน (Berger and Luckman) อธิบายไว้ว่ากระบวนการสังคมประภคระยะแรก (Primary Socialization) มีส่วนประกอบของวัฒนธรรมประจำชาติโคเค ภาษา แขนของพฤติกรรม (Program of behaviors) แรงจูงใจ (Motive) และการอธิบายเกี่ยวกับตน (Self).

ครอบครัวเป็นศูนย์กลางของสังคมและเป็นแหล่งถ่ายทอดแรงจูงใจไปสัมผัสและคุณธรรมต่าง ๆ ของสังคมให้แก่เยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการที่มีคาวารคา อบรมเลี้ยงดูบุตร อานนท์ อากาภิรม² กล่าวว่า ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน คือครอบครัวที่ยากจน ครอบครัวชั้นกลาง และครอบครัวชั้นสูง จะมีวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรต่างกันออกไป แฟรงเคิล (Frankel)³ ได้ทำการค้นคว้าเกี่ยวกับฐานะ

¹ Thomas M. Kando, Social Interaction. (St. Louis : The C.V. Mosley Company, 1971), p. 175.

² อานนท์ อากาภิรม, ลักษณะสังคมและปัญหาสังคมของไทย (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2517), หน้า 150.

³ Edward Frankel, "A Comparative Study of Achieving and Underachieving High School Boys of High Intellectual Ability," Reading in Educational Psychology, (1962), 174-179

ทางเศรษฐกิจและสังคม ที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียน ขาดเรียนบ่อย ทำนิควนิยามมาก มีส่วนเข้าร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรน้อย การค้นคว้าของแฟรงเคิล ตรงกับการค้นคว้าของเลวิน (Levin)¹ ที่ว่าฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นตัวแปรสำคัญในการศึกษา เพราะฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับเรื่องเจตคติ แรงกระตุ้น และคามิณ ตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์ถึงผลการเรียนในวิทยาลัยทั้งสิ้น

เนื่องจากผู้วิจัยมีความคิดเห็นไปในแนวเกี่ยวกับการวิจัยข้างต้นที่ว่า บิคา มารดาเป็นอิทธิพลโดยตรงต่อเด็กมากกว่าบุคคลอื่น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุตร เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เพิ่มขึ้น

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)

เมอร์เรย์ (Murray)² เป็นบุคคลแรกที่กล่าวถึงความต้องการสัมฤทธิ์ (Achievement Need) ว่าเป็นความต้องการที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน เป็นความต้องการ

1

David E. Levin, The Prediction of Academic Performance (New York : The Russel Sage Foundation, 1965), p. 10.

2

Murray, cited by Donn Byrne and Marshall L. Hamilton, An Introduction to Personality : A Research Approach (New York : Prentice - Hall, Inc., Englewood Cliff, 1966), p. 246.

ทางจิตใจของมนุษย์ที่จะเอาชนะอุปสรรค ฝ่าฟันกระทำสิ่งยาก ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ
 เมื่อเริ่มได้ให้ความหมายของแรงจูงใจไปสัมพันธ์ว่าหมายถึงความปรารถนาที่จะได้
 รับผิดชอบสำเร็จในกิจกรรมต่าง ๆ มีความต้องการที่จะเป็นผู้นำในการทำงานอย่างอิสระ
 มีความเต็มใจพยายามที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยไม่ขอท้อออกอุปสรรค เพื่อให้บรรลุตาม
 เป้าหมายอันสูงเกินที่กังวลพฤติกรรมของผู้ที่มีแรงจูงใจไปสัมพันธ์สูงก็คือ ชอบทำสิ่ง
 ยุ่งยากก็ถอยกลับไปเป็นระยะเวลายาวนาน มีความมุ่งมั่น และรู้สึกสนุกกับกิจกรรม
 นั้น ๆ

บุคคลจะมีแรงจูงใจไปสัมพันธ์สูงหรือต่ำ จะแสดงออกมาให้เห็นในรูปของ
 พฤติกรรมของแต่ละคน ลินด์เกรน (Lindgren)¹ กล่าวว่าบุคคลที่มีแรงจูงใจไป
 สัมพันธ์สูงจะมีความทะเยอทะยาน (Ambition) มีการแข่งขัน (Competitiveness)
 และมีความพยายามที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น (Self-Improvement) เป็นรากฐาน

เฮิร์แมนส์ (Hermans)² ได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจไปสัมพันธ์สูง
 ไว้ดังนี้

1. มีความทะเยอทะยาน
2. มีความหวังอย่างมากว่าคุณจะประสบผลสำเร็จ ถึงแม้ว่าผลการกระทำ
 ของคุณนั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส
3. มีความพยายามไต่เต้าไปสู่สถานภาพทางสังคมที่สูงขึ้น

¹ Henry C. Lindgren, Psychology in The Classroom (New York :
 John Wiley and Sons, Inc., 1967), p. 31

² Hubert J. M. Hermans, "A Questionnaire Measure of Achievement
 Motivation," Journal of Applied Psychology, 54 (1970), 354-355.

4. มีความอดทนในการทำงานที่ยาก ๆ ได้เป็นเวลานาน
5. เมื่องานที่กำลังทำอยู่ถูกขัดจังหวะหรือถูกรบกวน ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะพยายามทำต่อไปจนสำเร็จ
6. มีความรู้สึกที่เวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง และสิ่งต่าง ๆ จะผ่านพ้นไปอย่างรวดเร็ว จึงควรรีบทำสิ่งต่าง ๆ ให้ทันกับเวลา
7. กำนึงถึงเหตุการณืในคนมาก
8. ในการเลือกเพื่อนร่วมงาน ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเลือกเพื่อนที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก
9. ต้องการให้คนเป็นที่รู้จักแก่ผู้อื่น โดยพยายามทำงานของตนให้ได้ดี
10. พยายามปฏิบัติงานให้ที่อยู่เสมอ

คาแกน และมอส (Kagan and Moss)¹ กล่าวว่า ความต้องการสัมฤทธิ์ เป็นลักษณะที่คงเส้นคงวาของบุคคลิกภาพซึ่งขยายจากวัยทารกจนเป็นวัยรุ่นใหญ่ และสอดคล้องกับคำสรุปของ เซคคอร์ดและแบคแมน (Secord and Backman)² ที่ว่าจากการศึกษาของนักจิตวิทยาหลายท่านเห็นตรงกันว่า การอบรมเลี้ยงดูและการอบรมสั่งสอนเกี่ยวข้องกับการที่เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงหรือต่ำ

¹ J. Kagan and H.A. Moss, Birth and Maturity : A Study in Psychological Development. (New York : John Wiley & Sons, 1962), p. 42.

² Paul F. Secord and Carl W. Backman, Social Psychology, p. 568.

ละมายมาศ ศรีทศ¹ กล่าวว่า การที่บุคคลจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากหรือน้อย สูงหรือต่ำเพียงใดนั้น ย่อมแล้วแต่การอบรมเลี้ยงดูที่บุคคลนั้นได้รับจากบิดามารดา เมื่อเขาวัย ตามหลักจิตวิทยาสาขาจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis) มีอยู่ว่า ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลกำเนิดมาจากความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะที่บุตรยังเขาวัย เด็กจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และคิดทั่วไปจนเกือบใหญ่ แม้ว่าเมื่อเจริญวัยขึ้นและมีประสบการณ์เพิ่มขึ้นมากมายก็ตามความรู้สึกนึกคิดเดิมซึ่งเรียนรู้มาตั้งแต่เขาวัยก็มีได้เปลี่ยนแปลงไปเท่าใดนัก อาจเป็นความจริงที่ประสบการณ์ที่ได้รับเมื่อเติบโตขึ้นเป็นเครื่องช่วยส่งเสริมสร้างความเชื่อถือและทัศนคติภายในจิตสำนึก (Consciousness) เท่านั้น ถ้าไม่หยั่งลึกลงไปถึงรากฐานที่สร้างขึ้นไว้เมื่อเขาวัย

ฟรายดแมนและแมคเคลลันด์ (Friedman and McClelland)² ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเลี้ยงดูเด็กกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยการวิเคราะห์จากนิทานพื้นเมืองว่ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ปรากฏอยู่ในนิทานพื้นเมืองหรือไม่ เขากล่าวว่าความถี่และความต้องการสัมฤทธิ์ที่ปรากฏในนิทานจะสะท้อนให้เห็นถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กในสังคมนั้นได้

¹ ละมายมาศ ศรีทศ "การศึกษาพัฒนาการจากแง่จิตวิทยา (พลังจูงใจในทางเศรษฐกิจ)," ทฤษฎีและแนวคิดในการพัฒนาประเทศ, หน้า 636.

² G.A. Friedman and David C. McClelland, "A Cross Cultural Study of Relationship Between Child Rearing Practices and Achievement Motivation Appearing in Folktales," in G.E. Swanson, et al., (eds) (Rinehart and Winston, 1952) pp. 243-249.

โรเซน (Rosen)¹ ได้ใช้แบบทดสอบ T.A.T. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของชาวอเมริกันและชาวบราซิล เขาขยายความจากข้อมูลของเขาว่า ความแตกต่างในการฝึกหัดอบรมเด็กเป็นองค์ประกอบหลักที่ทำให้เกิดความแตกต่างของสองวัฒนธรรม วัฒนธรรมชาวอเมริกันจะเน้นความเป็นอิสระ ความเป็นตัวของตัวเอง ความเชื่อมั่นตนเอง และการจูงใจให้เด็กเปรียบเทียบตนเองแข่งขันกับมาตรฐานอันที่เขียนมากกว่าวัฒนธรรมของชาวบราซิล นอกจากนี้โรเซน (Rosen) ยังได้ศึกษาต่อไปถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบด้านโครงสร้างของครอบครัว (Family Structure) กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพื่อสำรวจลักษณะของครอบครัวและขนาดของครอบครัว ระดับชั้นของสังคมและอายุของบิดามารดาว่ามีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์หรือไม่ จากผลของการศึกษาพบว่า บิดามารดาของเด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงเป็นผู้เน้นการฝึกความคองการสัมฤทธิ์ ชอบการแข่งขัน สนใจในงานของลูก ตั้งเป้าประสงค์สำหรับลูก อดทนและความสามารถในการแก้ปัญหาของลูก บิดามารดาของเด็กกลุ่มนี้จะให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็กมาก เมื่อเขาทำหรือแก้ปัญหาได้ดี และมักเพิกเฉยไม่ให้ความรักเมื่อเด็กทำไม่ดี ในด้านการศึกษาความเป็นอิสระนั้นพบว่าบิดามักจะเป็นผู้ฝึกสอนและมารดาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักจะเป็นผู้มีลักษณะข่ม (dominate) และมุ่งให้เด็กเชื่อมั่นตนเองน้อยกว่ามารดาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ จากการศึกษาความสัมพันธ์ของโครงสร้างครอบครัวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โรเซนสรุปว่า ระดับชั้นของสังคมมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กชายในสังคมชั้นกลาง (Upper middle class และ Lower middle class) สูงกว่าเด็กชายในสังคมชั้นต่ำ (Lower class) อย่างมีนัยสำคัญ เด็กชายที่มาจากครอบครัวเล็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวใหญ่

1

Bernard C. Rosen, "Socialization and Achievement Motivation in Brazil" American Sociological Review 27 : 5 (1962) : 623

แมคเคลลันด์ (McClelland)¹ ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการสัมฤทธิ์
 กับภูมิหลังระดับชั้นทางสังคม (Social class background) ซึ่งได้มาจากอาชีพของ
 บิดา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จัดการระดับกลางของโปแลนด์ อิตาลี และเตอร์กี
 ซึ่งโดยสังกั้งนี้ ผู้จัดการระดับกลางชาวโปแลนด์ ถ้าหากมีระดับพื้นฐานทางสังคมสูงขึ้นไป
 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นด้วย โดยศึกษาจากผู้จัดการระดับกลางที่มาจากสังคมชั้นต่ำ
 7 คน และมาจากสังคมชั้นกลาง 15 คน ความสัมพันธ์ของความต้องการสัมฤทธิ์กับระดับ
 ชั้นทางสังคมมีสหสัมพันธ์เท่ากับ .34 ส่วนของชาวเตอร์กีนับกลับกัน ผู้จัดการที่มาจาก
 ระดับชั้นสังคมสูงขึ้นไป จะมีความต้องการสัมฤทธิ์ต่ำลง โดยศึกษาจากผู้จัดการที่มาจาก
 สังคมชั้นกลางระดับต่ำ จำนวน 18 คน และสังคมชั้นสูง 12 คน และพบว่ามีสหสัมพันธ์
 สหสัมพันธ์เท่ากับ - .23 ความแตกต่างของสหสัมพันธ์ทั้งสองนี้แตกต่างกันอย่างมีนัย
 สำคัญที่ระดับ .05 (ค่า $t = 2.15$) ส่วนชาวอิตาลีจะเห็นว่าผู้จัดการระดับกลางมี
 มาจากสังคมชั้นกลาง จะมีความต้องการสัมฤทธิ์สูงกว่าพวกที่มาจากสังคมชั้นกลางระดับ
 ต่ำและชั้นสูง โดยศึกษาจากผู้จัดการระดับกลางที่มาจากสังคมชั้นกลางระดับต่ำจำนวน
 30 คน และสังคมชั้นกลาง 16 คน สังคมชั้นสูง 10 คน จากสิ่งที่พบนี้พอจะสรุปได้ว่า
 ผู้จัดการที่เหมาะสมที่สุดมาจากสังคมชั้นกลาง เพราะว่ามีความต้องการสัมฤทธิ์สูงกว่า
 ระดับอื่น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของลิปเซตและเบนดิกซ์ (Lipset and Bendix)²
 ที่พบว่านักธุรกิจชั้นนำของอเมริกา 50 - 80 % มาจากสังคมชั้นกลางและชั้นสูง

¹ David C. McClelland, The Achieving Society, pp. 197-280.

² S.M. Lipset and R. Bendix, Social Mobility in Industrial Society (Berkeley and Los Angeles: University of California, 1959), pp. 134-135.

การศึกษาของโรเซน (Rosen)¹ เปรียบเทียบความแตกต่างของเชื้อชาติในเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นชาวคานาดา อิตาลี นิโกร ยิว กรีก และพวกที่นับถือศาสนาภายในโปรแตสแตนต์ผิวขาวชาวอังกฤษ ได้ศึกษาถึงระดับชั้นทางสังคมและเชื้อชาติด้วย ซึ่งพอจะสรุปผลได้ดังนี้ ชาวกรีกมีความต้องการสัมฤทธิ์สูงสุด และชาวนิโกรมีความต้องการสัมฤทธิ์ต่ำที่สุด แต่ถาพิจารณาตามระดับชั้นทางสังคมแล้ว ในสังคมชั้นสูงนิโกรมีความต้องการสัมฤทธิ์สูงสุด ชาวกรีกมีความต้องการสัมฤทธิ์ต่ำสุด ในสังคมชั้นกลาง อิตาลีมีความต้องการสัมฤทธิ์สูงสุด และนิโกรต่ำสุด แต่ถาพิจารณาตามระดับชั้นทางสังคม โดยไม่แยกเชื้อชาติแล้ว ระดับสังคมชั้นกลางมีความต้องการสัมฤทธิ์สูงสุด และมีความแตกต่างระหว่างเชื้อชาติอย่างมีนัยสำคัญที่ .001 ถาพิจารณาปฏิกริยารวมระหว่างระดับชั้นสังคมและเชื้อชาติแล้วจะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โรเซนกล่าวว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เกิดจากกระบวนการที่สำคัญอย่างน้อย 2 กระบวนการคือ

1. กระบวนการที่พ่อแม่ฝึกลูกเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผล (Achievement training) พ่อแม่ของกำหนดมาตรฐานการทำงาน และตั้งเป้าหมายสำหรับเด็กเอาไว้สูง

2. กระบวนการฝึกความเป็นอิสระ (Independent training) เกิดจากการที่พ่อแม่ได้อธิบายหรือแสดงให้ลูกเห็นว่า พ่อแม่มีความมุ่งหวังที่จะให้ลูกมีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความรับผิดชอบตนเอง

วินเทอร์บอททอม (Winterbottom)² กล่าวว่าลักษณะโครงสร้างของครอบครัวหรือคุณค่าทางวัฒนธรรม ที่ต่างกัน โดยเฉพาะความแตกต่างของพฤติกรรมของพ่อแม่

¹ Bernard C. Rosen, "Race Ethnicity and Achievement Syndrome" American Sociological Review 24 (1959) : 47-60..

² Winterbottom, cited in Alfred S. Alschuler, Developing Achievement Motivation in Adolescents for Human Growth. (Englewood Cliffs, N.J. : Editional Technology Publications, 1973), p. 27.

จะเป็นตัวนำไปสู่ความต้องการสัมฤทธิ์สูง หรือถ้าในเด็ก โดยได้ศึกษาพ่อแม่ของเด็กชาย
 ในระดับชั้นมัธยม 30 คน อายุ 8-10 ปี หลังจากได้ทดสอบความต้องการสัมฤทธิ์ของเด็ก
 เด็กแล้ว ได้สัมภาษณ์แม่ของเด็กเกี่ยวกับการเลี้ยงดู ผลปรากฏว่าแม่ของเด็กชายที่มีแรง
 จูงใจไปสัมฤทธิ์สูงนั้น มักจะตั้งมาตรฐานสำหรับลูกไวสูง คาดหวังให้เด็กมีพฤติกรรมที่
 เป็นอิสระมากกว่าแม่ของเด็กชายที่มีแรงจูงใจไปสัมฤทธิ์ต่ำ นอกจากนี้ก็มักจะให้รางวัลแก่
 ลูกด้วยความรักอยู่เสมอ ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของโรเซนและแอนเดรต
 (Rosen and Andrade)¹ ซึ่งกล่าวว่าแรงจูงใจไปสัมฤทธิ์พัฒนามาตั้งแต่ยังเด็ก
 โดยเน้นความสัมพันธ์ของแม่และเด็ก จากการศึกษาพบว่าแม่ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์สูง
 จะเน้นความเป็นตัวของตัวเอง และมีความคาดหวังให้เด็กมีผลการกระทำที่ดีถึงขั้นมาตรฐาน
 โดยการให้รางวัลเมื่อเด็กกระทำสำเร็จ และลงโทษเมื่อเด็กประสพความล้มเหลว
 ซึ่งมีผลทำให้เด็กมีความต้องการสัมฤทธิ์ต่ำกว่าแม่ เพราะแม่ได้เคี่ยวเข็ญตั้งแต่ยังเด็กเกิน
 ไป สำหรับแม่ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ต่ำก็จะทำให้เด็กมีความต้องการสัมฤทธิ์ต่ำกว่า เพราะ
 แม่ไม่ไ้ตั้งมาตรฐานการกระทำของลูกเอาไว้ แต่หากแม่ปฏิบัติกับลูกแบบกลาง ๆ ทำ
 ให้บรรยากาศในครอบครัวเป็นแบบประชาธิปไตย จะมีผลทำให้เด็กมีความต้องการสัมฤทธิ์
 ในระดับสูง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

✓ ทฤษฎีจิตวิทยาสาขาจิตวิเคราะห์ ที่มี فروยด์ (Freud) เป็นต้นกำเนิดจิต
 วิทยาสาขานี้ มีความคิดว่า ความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ของบุคคล มีกำเนิดมาจากความ

1

Rosen and Andrade, cited by Alfred S. Alschuler,

Developing Achievement Motivation in Adolescents, p. 27.

สัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะบุตรยังเยาว์วัย มิใช่ภาพ
 เกี่ยวกับบิดามารดา ความอิจฉาริษยา ความมานะพยายามที่จะแข่งขันกับผู้อื่น เป็นสิ่งที่
 ใฝ่เรียนรู้มาตั้งแต่เด็ก และมักจะติดตัวตลอดไป ถึงแม้ว่าจะได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ
 เพิ่มขึ้น แต่ความรู้สึกนึกคิดเดิมก็ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ประสบการณ์ที่ได้รับครั้งนี้เป็น
 ผู้ใหญ่แล้ว จะเป็นเครื่องช่วยสร้างความเชื่อถือและทัศนคติต่าง ๆ ให้แก่บุคคล และอยู่
 ภายในใจสั่งำนึกเท่านั้น

วิระยุทธ วิเชียรโชติ¹ ได้ศึกษายวชนกรรมการสังคมประจักษ์กับโครงสร้างของสังคม
 กล่าวว่ายวชนกรรมการสังคมประจักษ์ เป็นทั้งการเรียนรู้ การรับเอาแบบแผนของพฤติกรรม
 ค่านิยมความรู้สึกต่าง ๆ บุคคลจะเรียนรู้ยวชนกรรมการสังคมประจักษ์มาตั้งแต่เกิด เด็กได้
 เรียนรู้ความเป็นอยู่ และบทบาทภายในครอบครัว โดยจะเริ่มเรียนรู้จากเรื่องของตนเอง
 ออกไปยังบุคคลอื่น ๆ เมื่อเด็กเติบโตขึ้นมีปฏิสัมพันธ์มากขึ้น สังคมของเขา ก็จะกว้างขวาง
 ออกไปอีก ได้ติดต่อกับบุคคลอื่น ๆ ได้เป็นสมาชิกของกลุ่ม ทำให้บทบาทของเขาซับซ้อน
 มากขึ้น ขณะเดียวกันเขาก็จะนำเอาการเรียนรู้ภายในมานำ ซึ่งเป็นรากฐานของเขาไปใช้
 กับระดับสังคมอื่น ๆ

อานนท์ อากาภิรม² ได้แบ่งลักษณะการอบรมเลี้ยงดูบุตร ของครอบครัวตาม
 ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมไว้ 3 ลักษณะดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูบุตร ของครอบครัวที่ยากจน วิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรของ
 ครอบครัวประเภทนี้มีกบดอปลดละเลย เพราะทั้งบิดาและมารดาต่างหากินตัวเป็นเกลียว
 จึงไม่ค่อยมีเวลาเอาใจใส่ต่อการอบรมเลี้ยงดูมากนัก บิดามารดาถือคติว่า "ลูกจะดีหรือไม่
 ดีก็สุดตามบุญกรรมของเด็ก" อย่างไรก็ตามก็มีครอบครัวที่ยากจนจำนวนไม่น้อยพยายามอบรม

¹วิระยุทธ วิเชียรโชติ "สังคมไร่อกรีสัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศ," หน้า 18-24.

²อานนท์ อากาภิรม, ลักษณะสังคมและปัญหาสังคมของไทย, หน้า 150.

เลี้ยงดูบุตร เป็นอย่างดี แต่มักประสบอุปสรรคขัดข้องของบางประการ เช่น สิ่งแวดล้อมในละแวกบ้าน และเพื่อนเล่นอาจนำไปสู่ทางที่ไม่ดีได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เหลือวิสัยที่บิดามารดาจะแก้ไขได้ เพราะฉะนั้นเด็กที่มาจากครอบครัวที่ยากจน จึงมักเป็นปัญหายุ่งยากของสังคม เพราะเด็กไม่ได้รับการเอาใจใส่อบรมอย่างเพียงพอ ตลอดจนไม่ได้รับความรักความเมตตาจากบิดามารดา

2. การอบรมเลี้ยงดูบุตร ของครอบครัวชนชั้นกลาง ครอบครัวประเภทนี้ย่อมมีโอกาสหรือเวลาที่จะเอาใจใส่อบรมสั่งสอนลูกได้ดีกว่าครอบครัวที่ยากจน ทั้งบิดาและมารดาอยู่ในฐานะที่จะสรรหาสิ่งต่าง ๆ มาบำบัดความต้องการของเด็กซึ่งอยู่ในวัยที่ยากจนได้สิ่งนี้ด้วย การอบรมของชนชั้นกลางมักเน้นในเรื่องความเป็นระเบียบ โดยถือคติว่า "เด็กคือผู้ที่ควรอบรมสั่งสอน" เมื่อเด็กโตก็เริ่มนิยามวางแผนการศึกษาให้แก่เด็ก และพยายามสนับสนุนให้ลูกได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนในชั้นสูง ๆ

3. การอบรมเลี้ยงดูบุตร ของครอบครัวชั้นสูง ครอบครัวประเภทนี้ให้ความเอาใจใส่แก่เด็กเป็นอย่างยิ่ง ทั้งในด้านการกินอยู่หลับนอนและการอบรมสั่งสอน อย่างไรก็ตามมักจะปรากฏเสมอว่า เด็กบางคนที่มาจากรอบครัวชั้นสูง มีความประพฤติไม่สู้จะเรียบร้อย ซึ่งเชื่อกันว่าอาจเป็นเพราะมีการตามใจเด็กมากเกินไป จนกระทั่งกลายเป็นเด็กเสียไป

เจอร์ซิดด์ (Jersild)¹ ได้กล่าวถึงผลการศึกษานี้ของลีวิน (Leewin) ซึ่งศึกษาเรื่องการรับรู้ตนเองของเด็กที่มีอายุระหว่าง 6 ถึง 12 ปี พบว่าเด็กที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมต่ำและเด็กที่จัดอยู่ในประเภทเรียนอ่อน มีมโนภาพแห่งตน และความคิดเห็นเกี่ยวกับอนาคตทางไปจากเด็กเรียนดี

¹ Arthur T. Jersild, Child Psychology. (Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, 1968), p.179.

ของพรหม ธิปัฐโย¹ ศึกษาพบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวชั้นกลางมีแนวโน้ม
 ✓ แห้งทนทานความล้มเหลวที่ลดลง การปรับคนทางอารมณ์และสังคมสูงกว่านักเรียนที่มาจาก
 ครอบครัวชั้นต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

แฟรงค์เคิล (Frankel)² ได้นำการค้นคว้าเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจและ
 สังคมที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนที่มีพ่อปกครองมี
 ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่พ่อปกครองมี
 ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีทัศนคติ
 ✓ ที่ไม่ดีต่อโรงเรียน ขาดเรียนบ่อย ทำผิดวินัยมาก มีส่วนเข้าร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 น้อย การค้นคว้าของแฟรงค์เคิลตรงกับการค้นคว้าของเลวิน (Levin)³ ที่ว่าฐานะทาง
 เศรษฐกิจและสังคมเป็นตัวแปรที่สำคัญในการศึกษา เพราะเหตุว่าฐานะทางเศรษฐกิจและ
 สังคมเป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับเรื่องเจตคติ แรงกระตุ้น และค่านิยม ตัวแปรเหล่านี้มีความ
 สำคัญกับผลการศึกษาในวิทยาลัยทั้งสิ้น

¹ของพรหม ธิปัฐโย, "อภินิหารของนักเรียนข้างกลในกรุงเทพมหานคร"
 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517), หน้า 157.

²Frankel, "A Comparative Study of Achieving and
 Underachieving High School Boys of High Intellectual Ability,"
 p. 174-179.

³Levin, The Prediction of Academic Performance, p. 10.

เวิร์thingตัน (Worthington)¹ ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของนัก
 ศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับเกรดการ เรียนในครั้งมีแรกของนักศึกษานี้ที่ 1 มหาวิทยาลัยยูทา
 (Utah) จำนวน 2,260 คน เป็นหญิง 990 คน ชาย 1,270 คน ผลปรากฏว่าผล
 สัมพันธ์ทางการ เรียนมีความสัมพันธ์กับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจ
 และสังคมในการคนควาเขาหมายถึงรายได้ของครอบครัวและอาชีพของผู้ปกครอง ซึ่ง
 เขาได้แบ่งฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ปกครองเป็น 3 ระดับคือ ระดับสูง ระดับ
 กลาง และระดับต่ำ พบว่า ผู้ปกครองระดับกลางและระดับสูงให้การส่งเสริมการ เรียน
 ของเด็กในความปกครองสูงกว่าผู้ปกครองที่มีฐานะเศรษฐกิจและสังคมต่ำ จากการวิจัยของ
 เวิร์thingตันแสดงให้เห็นว่า ความเอาใจใส่และการสนับสนุนในการ เรียนของเด็ก ผู้ปกครอง
 ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงและปานกลางให้การส่งเสริมการ เรียนของเด็กมาก
 กว่าผู้ปกครองที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมต่ำ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากผู้ปกครองที่มีฐานะ
 เศรษฐกิจสังคมต่ำ มีรายได้ไม่พอเพียงในการสนับสนุนการ เรียนของเด็กในความปกครอง
 หรือเนื่องมาจากต้องการใช้แรงงานของเด็กในการช่วยประกอบอาชีพ

แมเยอร์แบงก์ (Marjoribanks)² ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
 ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อม และระดับฐานะ
 ทางสังคม กับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนอายุ 11 ปีมี 185 คน เครื่องมือที่ใช้

¹Lois H. Worthington and Gland W. Grant, "Factor of Academic Success : a Multivariate Analysis," The Journal of Educational Research. 65 (September, 1971) : 7-10.

²Kevin Marjoribanks, "Environment, Social Class and Mental Abilities," Journal of Educational Psychology 63 (February 1972) : 103-109.

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ แบบทดสอบ Primary Mental Ability และแบบ
 สอบถาม แบบทดสอบ Primary Mental Ability โคแยกเป็นแบบทดสอบย่อย ๆ
 4 ฉบับคือ แบบทดสอบภาษา แบบทดสอบเกี่ยวกับตัวเลข แบบทดสอบมิตีสัมพันธ์และ
 แบบทดสอบเหตุผล ส่วนแบบสอบถามเป็นแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง โดยใช้การสัมภาษณ์เป็น
 รายบุคคล ใช้เวลาสัมภาษณ์ครั้งละประมาณ 2 ชั่วโมง ผลการศึกษาเรื่องนี้ปรากฏว่า
 นักเรียนที่ผู้ปกครองในการส่งเสริมการเล่าเรียน จะมีการเตรียมโครงการในการเรียน
 ของเด็ก เห็นความก้าวหน้าของเด็ก และเห็นความสำคัญในการศึกษา ตลอดจนมีความ
 สนใจในเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียน จะมีคะแนนจากแบบทดสอบ Primary Mental Ability
 สูง และจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบต่าง ๆ ผลปรากฏว่าความสัมพันธ์
 ระหว่างแบบทดสอบ Primary Mental Ability กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่า
 เท่ากับ .69 และในแต่ละฉบับยังมีความสัมพันธ์ดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับภาษา
 .66 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับตัวเลข .66 ผลสัมฤทธิ์กับมิตีสัมพันธ์และความมีเหตุมีผล
 เท่ากับ .28 และ .39

สถาบันโครงการ International Project for the Evaluation of
 Educational Attainment ของ Unesco Institute for Education
 (ยูเนสโก อัครถาวร)¹ ที่เมืองแฮมเบิร์ก ประเทศเยอรมันนี้ ได้ทำการประชุมสัมมนาเมื่อ
 เดือนเมษายน พ.ศ. 2509 ได้ทำการค้นคว้าเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาวิชาคณิตศาสตร์
 โดยเฉพาะ โดยการทดสอบกับเด็กอายุ 13 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาประเทศต่าง ๆ
 12 ประเทศ โดยดูว่า องค์ประกอบที่ทำให้เด็กเรียนวิชาคณิตศาสตร์ได้ดีหรือไม่นั้น เนื่องจาก
 จากสภาพสิ่งแวดล้อมทางบ้านประมาณ 50 % ซึ่งแยกย่อยออกเป็น 2 ลักษณะคือ เกี่ยวกับ

¹ยูเนสโก อัครถาวร, "สรุปคำบรรยายของอธิบดีกรมการฝึกหัดครูในการเปิด
 สัมมนาผู้สอนคณิตศาสตร์ ระดับ ป.กศ. ชั้นสูง" คณิตศาสตร์ 11(117) : (มิถุนายน
 2509), 321.

ฐานะทางเศรษฐกิจและครอบครัวประมาณ 20 % และเกี่ยวกับการจูงใจและการสนับสนุนของพ่อแม่ในอันที่จะส่งเสริมบุตรประมาณ 30 % จากผลการวิเคราะห์แสดงควยวาพหุเมชันกลางสมัยดุนสูงมากที่สุด สำหรับการศึกษาคนควาในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2506 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย¹ ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 1 โรงเรียนวัดลานนาบุญ 90 คน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนและทำการทดสอบนักเรียนเป็น 2 ระยะ คือเดือนมิถุนายน 2506 1 ครั้ง และเดือนมีนาคม 2507 1 ครั้ง โดยใช้แบบทดสอบ Metropolitan Readiness test ผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับภูมิหลัง (Background) ของนักเรียนในสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน สภาพของครอบครัวที่ดี นักเรียนจะสอบได้คะแนนดีกว่าสภาพของครอบครัวที่มีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ

สวัสดิ์ บันเทิงสุข² ได้ทำการสำรวจข้อเท็จจริงและสภาพทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักเรียน เช่น สถานะทางเศรษฐกิจและครอบครัว สภาพการเรียนของนักเรียนและศึกษาควาข้อเท็จจริงต่าง ๆ เมา่นี้ มีความสัมพันธ์กับปัญหาและความก้องการของนักเรียนอย่างไรบ้าง ใกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 การค้นควาพบว่านักเรียนผู้ปกครองมีรายไคต่างกัน จะมีปัญหาในเรื่อง

¹Chulalongkorn University, Faculty of Education. Factor Related to Achievement Among Praton I Pupils, Lirot Study, Educational Bulletin. (Bangkok : Faculty of Education, Chulalongkorn University, 1964), p. 30.

²สวัสดิ์ บันเทิงสุข, "การสำรวจปัญหาและความก้องการเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2509 ในโรงเรียนสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา" (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2510), หน้า 247.

การเขียนต่างกันคือ นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่ำประสบปัญหาเรื่องการเรียน โดยเฉลี่ยแล้วมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้สูงกว่า และนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้างประสบปัญหามากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพอื่น

การค้นคว้าของส่วสดี บันเทิงสุข ตรงกับการค้นคว้าของวัฒนา พุ่มเล็ก¹ ซึ่งได้ทำการค้นคว้าในเรื่องนี้อย่างละเอียดกว่าของส่วสดี บันเทิงสุข นั่นคือได้ค้นคว้าเกี่ยวกับอิทธิพลที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง กับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้น ม.ศ.1 ถึง ม.ศ.3 ปีการศึกษา 2512 จำนวน 232 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 116 คน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 116 คน จากการใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับนักเรียนในเรื่องสุขภาพ การเงิน ครอบครัว แผนการอนาคต อาชีพของผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา ความสนใจของผู้ปกครองในการเรียนของบุตร ฐานะของผู้ปกครอง และองค์ประกอบของครอบครัว พบว่า

1. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในเรื่องปัญหาสุขภาพ การเงิน ครอบครัว และอนาคตของนักเรียน และงานอาชีพของผู้ปกครอง โดยเฉพาะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำ มีปัญหาทั้งหมดนี้มากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูง

2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในเรื่องความใกล้ชิดกับ

¹ วัฒนา พุ่มเล็ก, "การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2513), หน้า 85.

บิตามารดา นั้นคือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูง มีความใกล้ชิดกับบิตามารดาและพี่น้องที่กว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำ

3. อาชีพของบิตามารดา นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูง กับบิตามารดา นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำ มีอาชีพคล้ายกันคือ รับราชการ เป็นอันดับ 1 ค้าขาย เป็นอันดับ 2 ในเรื่องรายได้ของผู้ปกครอง บิตามารดานักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงมีแนวโน้มที่จะมีรายได้และการศึกษาสูงกว่าบิตามารดานักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำ

4. ในด้านการแนะนำทางการเรียน บิตามารดาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงจะแนะนำการเรียนมากกว่าบิตามารดาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องของคิงและชาวขางทอน พอจะสรุปได้ว่า บุคคลในครอบครัวคือบิตามารดามีอิทธิพลต่อเด็กอย่างมาก สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวเป็นตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจใคร่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุตร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2524 ว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน คือระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างไร

สมมติฐานในการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง อาจจะ เป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ว่า "นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมระดับกลาง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สูงกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมระดับสูงและระดับต่ำ"

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3) ปีการศึกษา 2524 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร 6 โรงเรียน จำนวน 300 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ตามสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมคือระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ กลุ่มละ 100 คน

2. ตัวแปร (Variables) ที่จะศึกษา กำหนดดังนี้คือ

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ สถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคม

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)

ความจำกัดของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ไม่ได้คำนึงถึงตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างได้ เช่น เพศ ลำดับการเกิด ขนาดของครอบครัว ระดับสติปัญญา

2. การแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวใช้ดัชนีในการแบ่งคือ การศึกษาของบิดามารดา รายได้ของบิดามารดา และของสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัว โดยไม่ได้คำนึงถึงลักษณะที่อยู่อาศัย และเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในบ้าน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

ระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น พิจารณาจากรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อเดือนของสมาชิกในครอบครัว ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งขึ้น โดยอาศัยข้อมูลจากสถิติการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ.2518-19 ในเขตกรุงเทพมหานคร ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี¹ เป็นแนวทางนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน ประกอบกับการพิจารณาระดับการศึกษาและลักษณะอาชีพของบิดาของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นเกณฑ์ในการจัดระดับความแตกต่างของระดับชั้นทางเศรษฐกิจและสังคมดังนี้

1.1 ครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระดับสูง จะต้องมียุทธศาสตร์รายได้เฉลี่ยต่อสมาชิก 1 คน ในครอบครัวเกินกว่า 6000 บาทต่อเดือน บิดาจะต้องมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป และมีลักษณะอาชีพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (ดูรายละเอียดในตารางที่ 2 หน้า 31)

1.2 ครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระดับกลาง จะต้องมียุทธศาสตร์รายได้เฉลี่ยต่อสมาชิก 1 คน ในครอบครัวอยู่ระหว่าง 1500-6000บาทต่อเดือน บิดาจะต้องมีการศึกษาสูงกว่า ม.ศ.3 ถึงระดับปริญญาตรี และมีลักษณะอาชีพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (ดูรายละเอียดในตารางที่ 2 หน้า 31)

1.3 ครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระดับต่ำ จะต้องมียุทธศาสตร์รายได้เฉลี่ยต่อสมาชิก 1 คน ในครอบครัวต่ำกว่า 1500 บาทต่อเดือน บิดาจะต้องมีการศึกษาระดับ ป.4 ถึง ม.ศ.3 และมีลักษณะอาชีพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (ดูรายละเอียดในตารางที่ 2 หน้า 31)

¹ สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สถิติการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ.2518-19 ในเขตกรุงเทพมหานคร (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2519), หน้า 20-21.

2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) หมายถึงความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จจุดวางไปควยดี และแข่งขันกันความมาตรฐานอันดีเยี่ยมหรือทำให้ได้ความบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องของ พยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลว¹

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยจะไ้ทราบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ปกครองหรือไม่อย่างไร
2. ผลจากการศึกษาคั้งนี้ จะเป็นแนวทางสำหรับผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้บริหารและนักการศึกษา ไ้ตระหนักถึงความสำคัญในการปลูกฝังให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ใ้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม อันจะทำให้นักเรียนเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพสูง เป็นกำลังในการพัฒนาประเทศต่อไป
3. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในแง่มุมที่กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ McClelland, et al., The Achievement Motive, pp. 110-111.